

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7CdoR/12/2025
Identifikačné číslo spisu:	1115205574
Dátum vydania rozhodnutia:	24.02.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martina Valentová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1115205574.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti X. H., narodené XX. X. XXXX, a H. H., narodené XX. E. XXXX, bývajúcich u matky, v konaní zastúpených procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vázovova 7, deti matky Mgr. H. M., narodené XX. E. XXXX, L., R. XXXX/XX, právne zastúpenej advokátkou doc. JUDr. Lilou Bronislavou Pavelkovou, PhD., Bratislava, Čajkovského 7, a otca Ing. H. H., narodeného XX. E. XXXX, L., F. XX/X, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou VERIONS, s.r.o., IČO: 47239441, Bratislava, Radvanská 21, za účasti Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, Bratislava, Štúrova 2, o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. B1-3P/15/2015 (pôvodne vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 3P/15/2015), o dovolaní otca a matky proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 02. októbra 2024 č. k. 12CoP/42/2024-3058, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Trnave z 02. októbra 2024 sp. zn. 12CoP/42/2024 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Mestský súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. októbra 2023 č. k. B1-3P/15/2015-2557 rozhodol, že maloleté deti X. H., narodenú XX. X. XXXX a H. H., narodenú XX. E. XXXX (ďalej len „maloleté deti“) zveruje do osobnej starostlivosti matky (výrok I.), zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok sú oprávnení obidvaja rodičia (výrok II.), zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca k maloletej X. H. zo sumy 50 eur mesačne na sumu 220 eur mesačne za obdobie od 14. mája 2015 do 09. februára 2023 a na sumu 350 eur mesačne počnúc dňom 10. februára 2023, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky (výrok III.), ročné výživné na maloletú X. H. za obdobie od 14. mája 2015 do 30. septembra 2023 vo výške 5.194,89 eura je otec povinný zaplatiť do 60 dní od doručenia rozsudku (výrok IV.), zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca k maloletej H. H. zo sumy 50 eur mesačne na sumu 220 eur mesačne za obdobie od 14. mája 2015 do 09. februára 2023 a na sumu 350 eur mesačne počnúc dňom 10. februára 2023, ktoré je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky (výrok V.), ročné výživné na maloletú H. H. za

obdobie od 14. mája 2015 do 30. septembra 2023 vo výške 4.745,49 eura je otec povinný zaplatiť do 60 dní od doručenia tohto rozsudku (výrok VI.), styk otca s maloletými deťmi sa neupravuje (výrok VII.), týmto rozsudkom sa mení rozsudok Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 8C/172/2008-303 zo dňa 23. septembra 2011 a to vo výroku o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvoze manželstva (výrok VIII.), návrh otca na zrušenie neodkladného opatrenia a nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (výrok IX.), návrh otca vo veci samej zamietol (výrok X.), návrh matky vo zvyšku zamietol (výrok XI.) a žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok XII.).

1.1. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 CMP rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 02. októbra 2024 č. k. 12CoP/42/2024-3058 o odvolaní otca a o odvolaní matky rozhodol tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II., VII., VIII., IX. potvrdil (výrok I.). Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch III. a IV. zmenil nasledovne: vyživovaciu povinnosť otca k maloletej X. zvýšil zo sumy 50 eur mesačne na sumu 110 eur mesačne od 14. mája 2015 do 31. augusta 2017, znížil vyživovaciu povinnosť otca k maloletej X. zo sumy 110 eur mesačne na sumu 90 eur mesačne od 01. septembra 2017 do 31. augusta 2018, zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k maloletej X. zo sumy 90 eur mesačne na sumu 130 eur mesačne v období od 01. septembra 2018 do 31. januára 2023, zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k maloletej X. zo sumy 130 eur mesačne na sumu 220 eur mesačne od 01. februára 2023 do 31. augusta 2023, zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k maloletej X. zo sumy 220 eur mesačne na sumu 240 eur mesačne od 01. septembra 2023, ktoré výživné je otec povinný zaplatiť vždy do 15. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci vopred k rukám matky. Dlh na zročnom výživnom otcovi k maloletej X. za obdobie od 14. mája 2015 do 30. septembra 2024 nevznikol (výrok II.). Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch V. a VI. zmenil nasledovne: vyživovaciu povinnosť otca k maloletej H. zvýšil zo sumy 50 eur mesačne na sumu 80 eur mesačne od 14. mája 2015 do 31. augusta 2016, zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k maloletej H. zo sumy 80 eur mesačne na sumu 120 eur od 01. septembra 2016 do 31. augusta 2017, znížil vyživovaciu povinnosť otca k maloletej H. zo sumy 120 eur mesačne na sumu 90 eur mesačne v období od 01. septembra 2017 do 31. augusta 2020, zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k maloletej H. zo sumy 90 eur mesačne na sumu 110 eur mesačne od 01. septembra 2020 do 31. januára 2023, zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k maloletej H. zo sumy 110 eur mesačne na sumu 200 eur mesačne od 01. februára 2023 do 31. augusta 2024, zvýšil vyživovaciu povinnosť otca k maloletej H. zo sumy 200 eur mesačne na sumu 220 eur mesačne od 01. septembra 2024, ktoré výživné je otec povinný zaplatiť do 15. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci vopred k rukám matky. Dlh na zročnom výživnom otcovi k maloletej H. za obdobie od 14. mája 2015 do 30. septembra 2024 nevznikol (výrok III.). Odvolací súd rozhodol, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch X. a XI. zrušuje (výrok IV.) a žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania (výrok V.).

2.1. Otec vzniesol námietku zaujatosti proti vec prejednávajúcej sudkyňi Mgr. Kataríne Škultétyovej a námietky zaujatosti uplatnil aj v priebehu odvolacieho konania. Namietal, že v priebehu konania viackrát podal námietky zaujatosti voči sudkyňi Mgr. Kataríne Škultétyovej dôvodiac, že niektoré boli vybavené úradnými záznamami alebo uzneseniami súdu, odmietnuté bez hlbšieho prieskumu a mal za to, že opakované námietky zaujatosti sú oprávnené vzhľadom na prejavovaný negatívny postoj sudkyne voči jeho osobe, ovplyvňujúci jej rozhodovanie. Odvolací súd konštatoval, že vzhľadom na časové obdobie otcou vznesených námietok (v dňoch 26. júla 2022, 10. augusta 2022, 03. apríla 2023 a 20. apríla 2023), nemôže byť pochybnosť o tom, že týmto námietkam zaujatosti uplatnenými otcou v odvolaní zo dňa 12. januára 2024 chýbala zákonom ustanovená obligatórna náležitosť námietky zaujatosti, a to údaj o čase, kedy sa otec o tvrdenom dôvode vylúčenia vec prejednávajúcej sudkyne dozvedel, s tým, že sám otec uviedol spôsob, akým boli vybavené, s ktorým sa odvolací súd stotožnil. Z uvedeného dôvodu odvolací súd na tieto námietky zaujatosti neprihliadol.

2.2. K námietke zaujatosti týkajúcej sa disciplinárneho konania vedeného voči sudkyňi Mgr. Škultétyovej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky odvolací súd uviedol, že táto námietka zaujatosti obsahujúca danú okolnosť bola predmetom posúdenia Krajského súdu v Bratislave ako nadriadeného súdu, ktorý rozhodol uznesením č. k. 5NcC/8/2023-2384 zo dňa 09. mája 2023 tak, že sudkyňa nie je

vylúčená z prejednávania a vylúčenia veci dôvodiac, že zo skutočností tvrdených v námietke zaujatosti nemožno dospieť k záveru, že obava o nezáujatosť zákonnej sudkyne je objektívne oprávnená. Otec námietku zaujatosti týkajúcu sa disciplinárneho konania sudkyne opakovane uplatnil aj v odvolaní, preto odvolací súd v zmysle § 53 ods. 2 CSP ani na túto námietku zaujatosti neprihliadol a vec nadriadeného súdu nepredložil.

2.3. V časti námietky otca o zaujatosti sudkyne Mgr. Škultétyovej z dôvodu, že mala pripravené rozhodnutie ešte pred skončením dokazovania a sudkyňa už vopred rozhodla o výsledku sporu bez toho, aby zvažila všetky dôkazy a argumenty, odvolací súd uviedol, že nebolo možné zistiť, aký by mala mať sudkyňa konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia veci a konštatoval, že išlo o okolnosť týkajúcu sa procesného postupu sudkyne. V zmysle § 53 ods. 3 CSP na túto námietku zaujatosti neprihliadol a vec nadriadenému súdu nepredložil. Odvolací súd rovnako vyhodnotil námietku zaujatosti aj v časti týkajúcej sa prejavovania negatívneho postoja sudkyne Mgr. Škultétyovej voči otcovi počas pojednávania; k námietke zaujatosti z dôvodu, že sudkyňa nezohľadnila žiadosť otca o odročenie pojednávania, odvolací súd uviedol, že otec si v predmetnej veci ustanovil splnomocnenca na jeho zastupovanie v konaní, ktorý bol na pojednávaní prítomný; k uvedenému odvolací súd uviedol, že išlo o okolnosti týkajúce sa procesného postupu sudkyne a rozhodol podľa § 53 ods. 3 CSP. Odvolací súd rovnako neprihliadol ani námietku zaujatosti voči sudkyňi Mgr. Škultétyovej z dôvodu jej procesného postupu pri vybavení námietky zaujatosti uplatnenej otcom zo dňa 20. septembra 2023 a opakovanej námietky zaujatosti zo dňa 27. septembra 2023. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie uvedenými v bode 11. napadnutého rozsudku.

2.4. K ďalšej otcom uplatnenej námietke zo dňa 11. októbra 2023 voči sudkyňi Mgr. Škultétyovej, odvolací súd uviedol, že táto námietka bola do dispozície súdu prvej inštancie doručená pred otvorením pojednávania. Otec opakovane namietal, že voči sudkyňi je vedené disciplinárne konanie aj na jeho podnet, splnomocnenec otca v konaní je spojený s advokátskou kanceláriou, kde je spoločníčkou bývalá ministerka spravodlivosti, ktorá dané disciplinárne konanie iniciovala. Namietal, že sudkyňa sa opakovane počas konania vyjadrila negatívne o osobe otca, nepredložila nadriadenému súdu predchádzajúce otcom vznesené námietky zaujatosti, Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval prietahy v predmetnej veci a sudkyňa predložila dovolanie otca dovolaciemu súdu až po výzve odvolacieho súdu. Odvolací súd konštatoval, že procesný postup sudkyne Mgr. Škultétyovej vo vzťahu k tejto námietke zaujatosti nebol správny. Mal za to, že sudkyňa bola povinná riadne sa pred otvorením pojednávania oboznámiť s obsahom tejto námietky zaujatosti a posúdiť je prípadnú dôvodnosť, čo však nespravila. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom námietky dospel napriek uvedenému k záveru, že skutočnosti v nej obsiahnuté, nezakladajú dôvod na vylúčenie sudkyne. Dodal, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom síce otcovi znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva, no vzhľadom na skutočnosť, že námietka zaujatosti je obsahovo totožná so skôr uplatnenými námietkami zaujatosti, nemohlo dôjsť k znemožneniu uskutočňovať procesné práva patriace otcovi v takej miere, aby došlo k porušeniu práva otca na spravodlivý proces.

2.5. K námietke zaujatosti voči sudkyňi JUDr. Silvii Hýbelovej odvolací súd uviedol, že k nej zaujal stanovisko oznámené otcovi listom zo dňa 01. augusta 2024, v zmysle ktorého námietku zaujatosti zo dňa 31. júla 2024 posúdil podľa § 53 ods. 3 CSP, keďže sa v nej uvedené okolnosti obsahovo týkali procesného postupu tejto zastupujúcej predsedníčky senátu na pojednávaní dňa 24. júla 2024. Odvolací súd neprihliadol ani na opakovanú námietku zaujatosti otca proti tejto sudkyňi, keďže v nej uviedol obsahovo rovnaké okolnosti spočívajúce v jej procesnom postupe ako predsedníčky senátu počas odvolacieho pojednávania dňa 24. júla 2024 a vec nadriadenému súdu nepredložil. K uvedenému odvolací súd dodal, že pokiaľ ide o zloženie odvolacieho senátu a zastupovania predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Slováčekovej JUDr. Silviou Hýbelovou na pojednávaní dňa 24. júla 2024, že z dôvodu plnenia nevyhnutných povinností predsedu súdu sa dňa 24. júla 2024 JUDr. Katarína Slováčeková nemohla zúčastniť odvolacieho pojednávania a v súlade s Dodatkom č. 14 Rozvrhu práce na rok 2024 Krajského súdu v Trnave, účinného od 09. júla 2024, ju počas odvolacieho pojednávania zastupovala sudkyňa JUDr. Silvia Hýbelová.

2.6. K námietke zaujatosti z dôvodu nezákonného zloženia senátu - Mgr. Andrea Hadnagyová, JUDr. Ľubica Bundzelová a Mgr. Fedor Benka, odvolací súd uviedol, že sudkyňa Mgr. Hadnagyová sa menovaním JUDr. Slováčekovou, poverenou plnením úloh predsedníčky Krajského súdu v Trnave, dňa 01. októbra 2024 stala predsedníčkou senátu. JUDr. Slováčeková bola ministrom spravodlivosti

poverená plnením úloh predsedu Krajského súdu v Trnave od 01. júla 2024 do vymenovania predsedu súdu a z dôvodu ich plnenia bolo dňa 02. októbra 2024 počas odvolacieho pojednávania nevyhnutné jej zastúpenie Mgr. Fedorom Benkom ako člena senátu v súlade s Dodatkom č. 19 Rozvrhu práce na rok 2024 Krajského súdu v Trnave, účinného od 01. októbra 2024. Otec tiež namietal, že nemal možnosť sa oboznámiť so spôsobom, akým bolo určené zloženie odvolacieho senátu podľa § 51 ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v súvislosti s čím odvolací súd uviedol, že otcom uvedené zákonné ustanovenie sa uplatní pri pridelení veci. V predmetnej veci však došlo k zmene zloženia odvolacieho senátu po pridelení veci počas odvolacieho konania z dôvodu vzniku náhlej prekážky, ktorá bránila členke senátu JUDr. Slováčkovej zúčastniť sa pojednávania dňa 02. októbra 2024, z ktorého dôvodu odvolací súd postupoval podľa Rozvrhu práce na rok 2024 Krajského súdu v Trnave v znení dodatkov, s čím boli účastníci konania pred otvorením pojednávania riadne oboznámení.

2.7. K námietke zaujatosti z dôvodu nezákonného postupu odvolacieho senátu týkajúcej sa toho, že uplatnené námietky zaujatosti proti Mgr. Škulétýovej a JUDr. Hýbelovej neboli predložené nadriadenému súdu, odvolací súd uviedol, že postupoval v súlade s § 53 ods. 3 CSP, keďže dané námietky sa obsahovo týkali procesného postupu sudkýň. Rovnako odvolací súd postupoval vo vzťahu k opakovanej námietke zaujatosti proti odvolaciemu senátu počas pojednávania dňa 02. októbra 2024.

2.8. K námietke otca, že nebola zachovaná lehota 5 dní na prípravu na pojednávanie nariadenom na deň 02. októbra 2024 z dôvodu, že iba deň pred pojednávaním mu boli doručené tabuľky s rozpisom výdavkov na maloleté deti, nemal čas sa s nimi riadne oboznámiť, odvolací súd uviedol, že postupoval podľa § 178 ods. 2 CSP a zástupcu otca predvolal už dňa 03. septembra 2024. Čas na prípravu spravidla 5 dní teda bola zachovaná. Odvolací súd dodal, že táto lehota sa nevzťahuje na otcom namietané doručenie dôkazu deň pred pojednávaním, a tým aj namietanú nemožnosť riadne sa s dôkazom oboznámiť.

2.9. V ďalšom pristúpil odvolací súd k vecnému prieskumu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdenie správnosti skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o zmene zverenia maloletých detí, ktoré boli na základe schválenej rodičovskej dohody rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, sp. zn. 8C/172/2008 zo dňa 20. septembra 2011, vtedy zverené do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, otcovi bolo určené výživné na maloleté, na každú vo výške 50 eur mesačne. Odvolací súd súhlasil s podstatnou argumentáciou súdu prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí a dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými predpokladmi, ktoré musia byť splnené na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv k maloletým a v rozsudku v napadnutej časti výroku I. a II. dostatočne špecifikoval dôvody, na základe ktorých vo veci rozhodol. Vychádzajúc z uvedeného, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku I. a II. potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP.

2.10. Odvolací súd mal vykonaným dokazovaním súdom prvej inštancie za preukázané, že obaja rodičia majú vytvorené riadne podmienky na zabezpečenie starostlivosti o maloleté, v ich domácnostiach neboli zistené nedostatky, maloleté v nich majú vytvorený dostatočný priestor na spanie, prípravu do školy i voľnočasové aktivity a obom rodičom na maloletých záležitosti. Maloleté boli na čas do rozhodnutia v predmetnej veci neodkladným opatrením nariadeným Okresným súdom Bratislava I, č. k. 3P/15/2015-122 zo dňa 04. mája 2015, zverené do starostlivosti matky.

2.11. Odvolací súd mal za správne, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní vzal do úvahy vyjadrený názor maloletých a to vzhľadom na ich vek. V rámci oboch zisťovaní názoru maloletých (dňa 01. februára 2023 súdom prvej inštancie a dňa 02. októbra 2024 odvolacím súdom) obe maloleté výslovne nesúhlasili s ich zotrvaním v striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, po zmene výkonu starostlivosti nariadením neodkladného opatrenia následne odmietli návrat do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Vyjadrili sa, že chcú zotrvať v osobnej starostlivosti matky a s otcom sa odmietajú stretávať. Odvolací súd súhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že je potrebné rešpektovať vôľu maloletých a túto skutkovú okolnosť vyhodnotiť ako podstatnú zmenu pomerov na strane maloletých odôvodňujúcej zmenu zverenia. Odvolací súd sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, ktorý napriek nesúhlasu otca výrokom I. zveril maloleté do osobnej starostlivosti matky, s čím sa stotožnil aj prokurátor a aj procesný opatrovník maloletých. Odvolacie námietky otca týkajúce sa tejto časti rozhodnutia odvolací súd preto vyhodnotil ako neopodstatnené.

2.12. Otec namietal manipuláciu maloletých zo strany matky, v starostlivosti ktorej sa nachádzajú od roku 2015 bez možnosti otca na maloleté akokoľvek výchovne vplývať. S uvedenou námietkou otca sa odvolací súd vysporiadal v bode 59. svojho rozhodnutia, poukazujúc na závery prezentované v odbornej literatúre zaoberajúcou sa predmetnou problematikou.

2.13. Odvolací súd sa zaoberal aj správnosťou rozhodnutia napadnutého rozsudku v napadnutej časti úpravy styku otca s maloletými, ktorý bol výslovne neupravený napriek zmene zverenia maloletých do osobnej starostlivosti matky. Konštatoval, že vzhľadom na vek maloletých a zistený názor k predmetnej otázke súd prvej inštancie dôvodne založil svoje rozhodnutie na zistenom názore maloletých, ktoré majú veľmi výrazne odmietavý postoj k stretávaniu sa s otcom. Ich názor je však vzhľadom na ich vek a vyspelosť zohľadnený ako relevantný a prioritný pri rozhodovaní v ich záujme, ktorý je záujmu otca v danom prípade s prihliadnutím na individuálne okolnosti veci nadradený, nech je akokoľvek dôležitý. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku VII. tiež potvrdil ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 a 2 CSP.

2.14. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch III., IV., V. a VI. postupom podľa § 388 CSP tak, ako je uvedené vo výroku II. a III. rozhodnutia odvolacieho súdu. Súčasne ako vecne správny potvrdil výrok VIII. ako závislý výrok k napadnutým výrokom o zmene zverenia, o styku, výživnom a zročnom výživnom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP. Uvedené odvolací súd podrobne odôvodnil v bodoch 71. až 77. odôvodnenia svojho rozhodnutia. Napadnuté výroky X. a XI. rozsudku súdu prvej inštancie považoval odvolací súd za nadbytočné a v zmysle § 389 ods. 1 písm. a) CSP ich zrušil. Uvedené odvolací súd odôvodnil v bode 80. svojho rozhodnutia.

2.15. O nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 CSP za použitia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá na ich náhradu nárok.

3. Otec (ďalej aj ako „dovolateľ“) podal voči rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. e), f) a § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP.

3.1. Dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. e) CSP dovolateľ identifikoval v tom, že pred súdom prvej inštancie rozhodovala podľa jeho mienky zaujatá sudkyňa Mgr. Katarína Škultétyová; že v rámci odvolacieho konania rozhodoval nesprávne obsadený senát a v tom, že členovia odvolacieho senátu konali zaujato. Namietal, že sudkyňa Mgr. Škultétyová opakovane nepredložila dovolania podané otcom na rozhodnutie dovolaciemu súdu - dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30. augusta 2017 č. k. 11CoP/339/2017-748; dovolanie otca proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 17. júna 2022 č. k. 11CoP/141/2021-1917 a dovolanie otca proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. januára 2022 č. k. 11CoP/445/2021-344. Poukázal na to, že sudkyňa Mgr. Škultétyová prejavovala voči otcovi v rámci pojednávania jej negatívny postoj, neprimerane komentovala jeho vystupovanie a nepriaznivo vykresľovala jeho osobu. Mal za to, že táto sudkyňa opakovane prejudikovala svoje rozhodnutie a neumožnila mu nahliadnuť do súdneho spisu. V podstatnom dovolateľ opakovane formuloval obsah už skôr uplatnených námietok zaujatosti, ako aj odvolacích námietok. Námietku nesprávne obsadeného odvolacieho senátu, ako aj to, že odvolací senát rozhodoval zaujato, otec v dovolaní formuloval obdobne ako v konaní pred odvolacím súdom. Otec za nezákonný postup považoval aj rozhodovanie o návrhu prokurátora na pojednávaní dňa 24. júla 2024, ktorý mal za zjavne arbitrárny, keď z ničoho nebolo možné usúdiť, že návrh otca a prokurátora sú totožné. Namietal i materiálnu nemožnosť sudcu Mgr. Fedora Benku oboznámiť sa s vecou, keďže podľa úradného záznamu sa sudcom vec prejednávajúceho senátu stal deň pred pojednávaním dňa 02. októbra 2024, na ktorom bol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vynesý.

3.2. Dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) dovolateľ videl v tom, že sa odvolací súd nevysporiadal s podstatnými odvolacími tvrdeniami otca; v tom, že odvolací súd nemal právomoc posudzovať námietky zaujatosti uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie; otcovi neboli sprístupnené zvukové záznamy z pohovorov s maloletými - nemožnosť oboznámiť sa s výsluchom maloletých a nemožnosť klásť im otázky; súdy nereparovali vzťah otca s maloletými tým, že v rozpore so zákonnou povinnosťou neprijali opatrenia na sanáciu tohto vzťahu. Rovnako namietal aj nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku, konkrétne v časti týkajúcej sa preukázania a primeranosti matkou deklarovaných výdavkov a pri neurčení styku maloletých s otcom, ako aj pri zverení maloletých do osobnej starostlivosti matky (aj napriek preukázanému zhoršeniu psychického stavu maloletých). Arbitrárnosť napadnutého rozsudku

videl v určení výšky vyživovacej povinnosti od podania návrhu do rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj od rozhodnutia odvolacieho súdu do budúcnosti a rovnako v časti neurčenia styku maloletých s otcom a ich zverenia do starostlivosti matky.

3.3. Právnu otázku v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP sformuloval dovolateľ nasledovne: „Je v rozpore s právom účastníka konania na spravodlivý súdny proces, najmä s právom oboznámiť sa so všetkými skutočnosťami tvoriacimi základ rozhodnutia a s právom vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, ak súd v danej veci nesprístupnil zvukový záznam z pohovoru s maloletými podľa ust. § 38 CMP?“ a tiež „Má maloleté dieťa právo na podiel z príjmu a úspor rodiča (majetkové pomery) ku ktorým súd dospeje mechanickým prepočtom vo vzťahu k veku a počtu maloletých detí alebo má maloleté dieťa nárok „len“ na životnú úroveň rodiča?“.

3.4. Právnych otázok v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP sformuloval otec viacerô:

a/ „Je možné skôr uvedené správanie sudkyne (opakované nepredloženie dovolaní, opakované prejudikovanie svojho rozhodnutia, nevhodné komentovanie návrhov účastníkov konania, spájanie svojho disciplinárneho stíhania s právnym zástupcom otca a pod.), aké bolo popísané v uplatnených námietkach zaujatosti a odvolaní, považovať za správanie zakladajúce pochybnosti o nestrannosti sudcu, a teda za neakceptovateľné, pokiaľ ide o udržanie zdania nestrannosti v očiach účastníkov súdneho konania, a to i s prihliadnutím na etické štandardy stanovené pre výkon sudcovskej funkcie? "

b/ „Má odvolací súd právomoc pri preskúmaní odvolacieho dôvodu spočívajúceho v námietke nepredloženia námietok zaujatosti súdom prvej inštancie na rozhodnutie nadriadenému súdu, sám vecne posúdiť námietky zaujatosti uplatnené v súdnom konaní pred súdom prvej inštancie nad rámec svojho zákonného oprávnenia preskúmať správnosť postupu súdu prvej inštancie v prípade nepredloženia námietok zaujatosti nadriadenému súdu na rozhodnutie a tak nahradiť úlohu nadriadeného súdu bez zohľadnenia rozvrhu práce súdu, ktorý námietky zaujatosti priraduje do iných súdnych registrov a iným zákonným sudcom?“

c/ „Je v súlade s princípom viazanosti rozsahmi odvolania podľa ust. § 380 CSP, ak odvolací súd ústne na pojednávaní, pred vydaním rozhodnutia vo veci samej, vecne posudzuje námietky zaujatosti uplatnené v súdnom konaní pred súdom prvej inštancie, hoci v zmysle ust. § 56 CSP o týchto námietkach rozhoduje nadriadený súd?“

d/ „Je odvolací súd viazaný predchádzajúcim posúdením námietky zaujatosti nadriadeným súdom, alebo musí v rámci odvolacieho konania vedeného podľa rozhodnutí o odvolacom dôvode podľa ust. § 365 ods. 1 písm. c) CSP, keď pri tomto rozhodovaní nesmie posudzovať uplatnené námietky zaujatosti jednotlivo, ale iba vo vzájomnej súvislosti, nie je viazaný doterajším posúdením námietkového senátu, ako ani nesmie pri rozhodovaní o tomto odvolacom dôvode posudzovať, či bola pri predloženej námietke zaujatosti splnená 7 dňová lehota berúc do úvahy, že uplatnenie odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. c) CSP nie je podmienené ani len uplatnením námietky zaujatosti v prvoinštančnom konaní?“

e/ „Je sudca povinný predložiť opakované námietky zaujatosti podané z toho istého dôvodu podľa ust. § 53 ods. 2 CSP nadriadenému súdu z dôvodu, že opakované námietky zaujatosti, o ktorých nebolo rozhodnuté nadriadeným súdom, už nemôže arbitrárne opätovne posúdiť namietaný sudca postupom podľa ust. § 53 ods. 3 CSP a tieto opätovne nepredložiť?“

f/ „Je odvolací súd v prípade uplatnenia odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. c) CSP (rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd) povinný vyhodnotiť namietané dôvody zaujatosti a dôkazy na podporu dôvodnosti namietanej zaujatosti vo vzájomnej súvislosti v zmysle ust. § 191 ods. 1 CSP?“

g/ „Je porušením práva účastníka na spravodlivý proces, ak odvolací súd nevyhodnotí namietané dôvody zaujatosti a dôkazy predložené na podporu dôvodnosti namietanej zaujatosti vo vzájomnej súvislosti a z hľadiska kumulatívneho účinku?“

h/ „Musí odvolací súd postupovať tak, že rozsudok súdu prvej inštancie zruší a vec vráti, ak zároveň vylučuje z ďalšieho konania a rozhodovania sudcu súdu prvej inštancie alebo ak neboli splnené procesné podmienky na vydanie rozhodnutia vo veci, a to napriek zákazu opätovného vrátenia veci uloženému v ust. § 390 CSP?“

i/ „Je naplnená absencia objektívnej stránky nezaujatosti sudcu s porušením práva účastníka konania na zákonného sudcu, ak zastupujúci sudca senátu rozhodujúceho vo veci na pojednávaní rozhodne a

vyhlási rozsudok, za predpokladu, že je mimo rozumnej pochybnosti vylúčené, že sa tento sudca dokázal oboznámiť s rozsiahlym spisovým materiálom vedeným vo veci (prinajmenšom s podstatnými skutkovými okolnosťami veci) a spraviť si podľa vlastných poznatkov interpretáciu zistených faktov ako podkladu na vydanie rozhodnutia?"

j/ „Musí súd pri prihliadaní na názor maloletých a jeho hodnotení vziať do úvahy a prihliadnuť na to, ako si plnia svoje zákonné povinnosti voči rodičom?"

k/ „Vychádzajúc z toho, že súdy rozhodujúce o zverení maloletých a o úprave styku maloletých s rodičmi sú pri určovaní a výklade záujmu maloletých za každých okolností bez výnimky povinné prihliadať na:

- východiskový a želaný stav prezumujúci zachovanie, rozvíjanie a existenciu vzťahu rodiča a dieťaťa, resp. na potrebu prípadnej obnovy takého vzťahu,

- Ústavou SR a medzinárodnými dohovormi garantované práva iných maloletých súrodencov na poznanie a styk so svojimi súrodencami v rámci práva na súkromný a rodinný život,

- či a ako si plnia všetky zákonné povinnosti stanovené maloletým deťom v zmysle ustanovenia § 43 ods. 2 a ods. 3 zákona o rodine;

- práva rodičov garantovaných Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj Ústavou SR (právo na rodinný a súkromný život, právo na starostlivosť o deti a ich výchovu, právo na rodičovskú starostlivosť),

- iné relevantné skutočnosti (výchovné prostredie dieťaťa, vzťah dieťaťa k oboom rodičom zohľadňujúc vplyvy v podobe stretávania sa s druhým rodičom resp. výchovným pôsobením preferenčného rodiča, psychickým stavom maloletých, etc.),

a keď prejavovaný názor dieťaťa podľa stanovených právnych pravidiel nepredstavuje jediný a nosný prvok jeho najlepšieho záujmu bez súvislého posúdenia všetkých relevantných skutočností tvoriacich substanciu najlepšieho záujmu maloletých detí, ako aj povinnosť brať ohľad na práva a povinnosti rodiča v súlade s čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa, sú tieto súdy povinné prihliadať na práva rodičov, ak tieto neboli obmedzené, pred vydaním svojho rozhodnutia sa náležite vysporiadať aj s vyššie uvedenými skutočnosťami, vykonať test proporcionality a len vo výnimočných prípadoch umožniť aby prevážil názor maloletého výlučne vtedy, ak je tento podporený aj ďalším vykonaným dokazovaním ako celku a vo vzájomnej súvislosti?"

l/ „Je v rozpore s právom účastníka konania na spravodlivý súdny proces, ak súd vo veci neumožnil výsluch maloletých (výsluch maloletých ako účastníkov konania, teda nie pohovor s maloletými podľa ust. § 38 CMP) s možnosťou ostatných účastníkov konania klásť im otázky, ak sú maloleté dostatočne vyspelé, ba dokonca trestnoprávne zodpovedné?"

3.5. V závere dovolania dovolateľ dovolaciemu súdu navrhol, aby rozsudok odvolacieho súdu a rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby dovolací súd rozhodol, že sudkyňa Mestského súdu Bratislava II Mgr. Katarína Škultétyová a sudkyňa Krajského súdu v Trnave JUDr. Silvia Hýbelová, JUDr. Ľubica Bundzelová, Mgr. Andrea Hadnagyová a sudca Krajského súdu v Trnave Mgr. Fedor Benka sa vylučujú z ďalšieho prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. B1-3P/15/2015 a v nadväzujúcich konaniach.

4. Matka sa k dovolaniu otca nevyjadрила.

5. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava ako procesný opatrovník maloletých detí vo svojom vyjadrení k dovolaniu otca uviedol, že s vyjadrením kolízneho opatrovníka na súdnom pojednávaní dňa 02. októbra 2024 a s napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu zo dňa 02. októbra 2024 sa v plnom rozsahu stotožňuje.

6. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky sa k dovolaniu otca nevyjadрила.

7. Matka (ďalej ako „dovolateľka“) podala voči rozsudku odvolacieho súdu vo výrokoch II., III. a IV. dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

7.1. Dovolací dôvod z zmyslu § 420 písm. f) CSP dovolateľka identifikovala v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu vo výrokoch II. a III., keďže sa podľa jej mienky odvolací súd absolútne

vyhol odôvodneniu, prečo neuplatnil pri rozhodovaní tie ustanovenia zákona o rodine, ktoré hovoria o možnostiach povinného (pripojila výpočet podaní v konaní, ktorými sa použitia týchto ustanovení zákona o rodine domáhala) a ignoroval právo účastníka konania na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutie, ktoré dá odpoveď na ním uvádzanú podstatnú argumentáciu. Uvedené dovolateľka označila za hrubé porušenie procesných práv. Zároveň namietala aj to, že pokiaľ ide o výrok IV. napadnutého rozsudku, nestotožňuje sa s ním a mala za to, že odvolací súd pri svojom rozhodovaní zmiešal dva odlišné inštitúty - non ultra petitem a povinnosť súdu vysporiadať sa vo výroku rozsudku s celým predmetom konania, ako ho vymedzili účastníci.

7.2. Dôvodnosť uplatnenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolateľka argumentovala tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu je v rozpore s ustálenou judikatúrou, ak ignoroval skutočné možnosti a schopnosti otca pri určovaní výživného a vychádzal len z jeho platu. V tejto súvislosti poukázala na relevantnú judikatúru, konkrétne R 27/1970 a R 5/1969. Dovolaťka v spojitosti s týmto dovolacím dôvodom nevymedzila dovolaciemu súdu žiadnu právnu otázku.

7.3. Na základe uvedeného dovolateľka dovolaciemu súdu navrhla, aby rozsudok odvolacieho súdu zrušil vo výrokoch II., III. a IV. a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie.

8. Otec vo vyjadrení k dovolaniu matky uviedol, že sa s dovolaním matky v celom rozsahu nestotožňuje a dovolaciemu súdu navrhol, aby dovolanie matky odmietol ako neprípustné.

9. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava ako procesný opatrovník maloletých detí vo svojom vyjadrení k dovolaniu matky uviedol, že s vyjadrením procesného opatrovníka na súdnom pojednávaní dňa 02. októbra 2024 a s napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu zo dňa 02. októbra 2024 sa v plnom rozsahu stotožňuje.

10. Generálna prokuratúra Slovenskej republiky sa k dovolaniu matky nevyjadrila.

11. Na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa vzťahuje zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (v znení neskorších zmien a doplnení, ďalej tiež len „CMP“). Na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak (§ 2 ods. 1 CMP). Keďže CMP v niektorých ustanoveniach o dovolaní (tretí diel tretej hlavy prvej časti CMP) s výnimkou nedostatku viazanosti dovolacieho súdu rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu (§ 77 CMP v spojení s § 121 rovnakého zákona) neustanovuje inak, dovolací súd ďalej skúmal možnosť aplikácie ustanovení CSP pre konanie o dovolaní otca maloletého dieťaťa.

12. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorého neprospech (z procesného hľadiska) bol napadnutý rozsudok vydaný (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety za bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolaniu v časti namietajúcej tzv. zmätočnosti, ako bude uvedené tiež neskôr, treba priznať úspech.

13. I za účinnosti CSP a CMP treba dovolanie považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie aj podľa novej právnej úpravy nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani sebou samým) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (tu porovnaj napríklad 1Cdo/113/2012, 2Cdo/132/2013, 3Cdo/18/2013, 4Cdo/280/2013, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/107/2012 a 7Cdo/92/2012).

14. Zhora naznačenej mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie napadnúť (úspešne) dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach §§ 420 a 421 CSP.

Dovolanie otca založené na dovolacích dôvodoch zmätočnosti (§ 420 písm. e), f) CSP)

15. Podľa § 420 písm. e) CSP, z ktorého ustanovenia dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd.

16. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

17. Špecifikom dovolania otca v prejednávanej veci bolo, že napriek jeho založeniu na oboch zákonom poznaných dovolacích dôvodoch (tzv. zmätočnosť aj nesprávne právne posúdenie veci) a v rámci oboch dôvodov prípustnosti dovolania (rozhodovanie vylúčeným sudcom/senátom, tiež nesprávne obsadeným súdom, postup súdu na ujmu práva účastníka konania na spravodlivý proces, okrem ktorých tu bola i požiadavka na odpoveď na otázky procesnoprávneho charakteru) mali oba uplatnené dovolacie dôvody aj dôvody prípustnosti dovolania (§ 420 a § 421 CSP) v zásadnom charaktere tzv. spojených nádob. To zjednodušene znamená, že podstatná časť dovolania otca bola založená na otázke posúdenia prejednávania veci ne/zaujatým sudcom, senátom (tu tiež v ne/zákonnom zložení) a dodržaní procesných ustanovení súdom prvej inštancie, ktoré sa týkali spôsobu vykonávania dôkazov z hľadiska zachytenia ich obsahu do určitej konkrétnej formy - do zvukového záznamu, prípadne do formy zápisnice, tak ako to vyplýva z ustanovenia § 98 a § 99 CSP a v nadväznosti na to, ne/možnosť byť prítomný pri vykonaní dôkazu a vyjadriť sa k dôkazu - výsluchu oboch maloletých, vykonanému prvoinštančným súdom v súvislosti so zistením ich názoru na úpravu práv a povinností ich rodičov k nim a v súvislosti s tým nedostatočnej, nekonkrétnej a miestami až absentujúcej odpovede na dané odvolacie námietky otca odvolacím súdom.

18. Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. Ústava Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústava“) nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

19. Podľa § 49 ods. 1 CSP sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezáujatosti.

20. Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednávaniu sporu, k nezaujatému prístupu k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní; zámerom je tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania.

21. Právo každého na nezávislý a nestranný súd, zakotvené v článku 36 Listiny základných práv a slobôd (uvedenej ústavným zákonom č. 23/1991 Zb., ďalej tiež len „Listina“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (uverejneného v prílohe oznámenia Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.), je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. V náleze sp. zn. II. ÚS 71/97 Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej tiež len „ústavný súd“) vyslovil, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutia vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti pre uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť.“

22. Ak je právo na nestranný súd vážne ohrozené z dôvodu nedostatočných záruk nezaujatého konania zo strany sudcu, na predchádzanie a zabránenie možnému nespravodlivému rozhodnutiu slúži inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci. Je potrebné si uvedomiť, že ide o prostriedok ultima

ratio, nakoľko tento inštitút v podstate zasahuje do ústavne garantovaného práva na zákonného sudcu, a preto je v každom konkrétnom prípade potrebné k otázke možného vylúčenia (zákonného) sudcu z prejednávania veci pre zaujatosť pristupovať so všetkou opatrnosťou a dôkladnosťou a starostlivo zvážiť, či skutočne existujú dôvody, ktoré sudcovi celkom zjavne bránia spor prejednať a rozhodnúť nestranné a nezávisle.

23. Rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa §§ 49 až 58 CSP predstavuje výnimku z ústavnej zásady, podľa ktorej nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 38 Listiny a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov). Treba trvať na tom, že sudcu vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelennej veci možno iba výnimočne a zo závažných dôvodov, ktoré mu celkom zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom nezáujato a spravodlivo. V zásade platí, že v určitej právnej veci by mal rozhodovať nezávislý a nestranný sudca vecne a miestne príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Dôvodom, pre ktorý môže prísť k uplatneniu výnimky z takejto ústavnej zásady (nezmeniteľnosti zákonného sudcu) v podobe inštitútu vylúčenia sudcu (z prejednávania a rozhodovania veci) a takto aj k prelomeniu zásady, o ktorej je reč, je záujem na zmaření hroziaceho rizika, že by v spore mohol rozhodovať zaujatý (a nie nestranný) sudca. Pri posudzovaní týchto dôvodov v konkrétnej situácii je nutné prihliadať aj na rozsiahlu judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a ústavného súdu a napokon aj na závery, ku ktorým dospela doterajšia súdno-aplikačná prax najvyššieho súdu.

24. ESLP pri riešení otázky nestrannosti sudcu vychádza z toho, že okrem nezávislosti sudcu je potrebné brať zreteľ aj na ďalšie aspekty subjektívneho a objektívneho charakteru. Tieto aspekty nestrannosti rozlíšil aj pri svojom rozhodovaní (pozri napríklad Piersack proti Belgicku).

25. Subjektívna stránka nestrannosti sudcu sa týka jeho osobných prejavov vo vzťahu ku konkrétnemu prípadu a k stranám sporu, prípadne k ich zástupcom. Významné z tohto hľadiska je, čo si sudca myslel pro foro interno. Pri subjektívnej nestrannosti sa vychádza z prezumpcie nestrannosti, až kým nie je preukázaný opak. Na preukázanie nedostatku subjektívnej nestrannosti vyžaduje judikatúra ESLP dôkaz o skutočnej zaujatosti (tu pozri napríklad Hauschildt proti Dánsku). Rozhodujúce nie je však (subjektívne) stanovisko sudcu, ale existencia objektívnych skutočností, so zreteľom na ktoré môžu vznikať pochybnosti o nestrannosti sudcu. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Spravodlivosť nielenže má byť vykonávaná, ale sa musí aj javiť, že má byť vykonávaná (Delcourt v. Belgicko - rozsudok ESLP zo 17. januára 1970, Padovani v. Taliansko - rozsudok ESLP z 26. februára 1993). Sudca sa teda má objektívne javiť v očiach strán, že je nestranný, a zároveň musí byť vylúčená akákoľvek vonkajšia oprávnená pochybnosť o jeho nestrannosti.

26. Objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prejednávanému sporu, k stranám, ich zástupcom a osobám zúčastneným na konaní. Posúdenie nestrannosti sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Rozhodujúcim prvkom v otázke rozhodovania o zaujatosti, resp. nezaujatosti zákonného sudcu je, či obava stany sporu (z nedostatku nestrannosti sudcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že prezrádzajú nedostatok nestrannosti súdu (Pullar proti Spojenému kráľovstvu), teda či je tu relevantná obava z nedostatku nezaujatosti. Relevantnou je len taká obava z nedostatku nestrannosti, ktorá sa zakladá na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno ale chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje z prejednávania a rozhodovania veci. Je potrebné brať zreteľ na skutočnosť, že spoločenské vzťahy v najširšom slova zmysle sú vzťahmi vzájomného pôsobenia, kontaktu a interakcie medzi členmi spoločnosti; preto závažnosť, ktorá by založila pochybnosť o nezaujatosti zákonného sudcu (znamenala dôvod pre jeho vylúčenie z prerokovania a rozhodovania veci), môže aj pri zohľadnení tzv. teórie zdania uplatňovanej v judikatúre ESLP nastať iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho

vzťah k sporu, stranám, ich zástupcom či osobám zúčastneným na konaní, dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne (tu porovnaj napr. I. ÚS 332/08). Rozhodovať nestranne nie je právom, výsadou či privilegiom sudcov. Ide o základnú povinnosť sudcov, o štrukturálny prvok súdneho systému.

27. Existencia oprávnených pochybností o nestrannosti sudcu závisí vždy od posúdenia konkrétnych okolností prípadu a podľa objektívneho kritéria sa musí rozhodnúť, či (úplne odhliadnuc od osobného správania sa sudcu) existujú preukázateľné skutočnosti, ktoré môžu spôsobiť vznik pochybnosti o nestrannosti sudcu (pozri Fey proti Rakúsku).

28. Judikatúra ESLP vyžaduje, aby sa obava z nedostatku nestrannosti zakladala na objektívnych, konkrétnych a dostatočne závažných skutočnostiach. Objektívnu nestrannosť nemožno chápať tak, že čokoľvek, čo môže vrhnúť čo aj len tieň pochybnosti na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučuje ako sudcu nestranného. Existencia oprávnených pochybností závisí od posúdenia konkrétnych okolností prípadu. Opäť sa žiada zdôrazniť, že nestrannosť sa posudzuje podľa objektívnych symptómov. Sudca môže byť subjektívne absolútne nestranný, ale i napriek tomu môže byť jeho nestrannosť vystavená oprávneným pochybnostiam vzhľadom na jeho status, rôzne funkcie, ktoré postupne vo veci vykonával, alebo vzhľadom na jeho pomer k veci, k stranám, ich právnym zástupcom, svedkom a pod. Z tohto hľadiska preto nezáleží ani na tom, že sudca sa k návrhu na jeho vylúčenie vyjadril v zmysle, že sa vnútorne necíti byť zaujatý. Rozhodujúce nie je jeho stanovisko, ale existencia objektívnych skutočností, ktoré vzbudzujú pochybnosť o jeho nestrannosti v očiach strán a verejnosti (III. ÚS 158/08).

29. Názor strán sporu/účastníkov konania na nestrannosť sudcu môže byť podnetom na jej skúmanie, ale o nezaujatosti sudcu je potrebné rozhodovať na základe vyššie uvedených kritérií subjektívneho a objektívneho testu. Dbieť na dodržaní nestrannosti je povinnosťou sudcov a nie strán sporu. Princíp nestranného rozhodovania, garantovaný okrem čl. 46 ods. 1 i čl. 48 ods. 1 ústavy, je zásadným princípom fungovania súdnej moci a je zákonnou, resp. ústavnou, ako i morálnou povinnosťou sudcov cítiť si tento princíp. Pri plnení tejto povinnosti musia sudcovia o nezaujatosti uvažovať nielen v subjektívnej, ale i v objektívnej rovine. Sudca sa teda nesmie uspokojiť s tým, že sa subjektívne necíti byť zaujatý, ale vždy sa musí zaoberať aj otázkou, či s ohľadom na jemu známe okolnosti prípadu, sú vylúčené oprávnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

30. Špecifické povinnosti sudcu stanovuje aj ustanovenie § 49 a nasl. CSP. Tento Civilný súdny poriadok poskytuje stranám sporu iba prostriedky, ktorými sa môžu práva na nezaujatého sudcu domáhať. Jedným z týchto prostriedkov je i námietka zaujatosti podaná podľa § 52 a nasl. CSP. Okrem námietky zaujatosti môžu strany sporu podať i odvolanie zdôvodnené tým, že rozhodoval vylúčený sudca (§ 365 ods. 1 písm. c) CSP). Na vadu spočívajúcu v tom, že rozhodoval vylúčený sudca prihlíada i dovolací súd v zmysle dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 420 písm. e) CSP.

31. Tieto procesné prostriedky majú garantovať právo strany sporu/účastníka konania na nestranného sudcu. Z povinnosti všeobecných súdov vždy vykonať výklad príslušných ustanovení zákona ústavnokonformným spôsobom (čl. 152 ods. 4 ústavy) vyplýva, že aj pri výklade podmienok pre uplatnenie týchto prostriedkov musia súdy postupovať tak, aby umožnili čo najširšiu realizáciu tohto práva. Dovolací dôvod podľa § 420 písm. e) CSP podľa názoru najvyššieho súdu nevyžaduje ako nevyhnutnú podmienku jeho úspešného uplatnenia vyčerpanie námietky zaujatosti podľa § 52 a nasl. CSP. Tento dovolací dôvod možno preto uplatniť bez ohľadu na to, či strana sporu ne/využila námietku zaujatosti. Pri rozhodovaní o tom, či bude dovolaniu vyhovieť, je nutné posúdiť nestrannosť sudcu ako z hľadiska subjektívneho, t. j. z hľadiska osobného presvedčenia a správania sa sudcu v danej veci, tak aj z hľadiska objektívneho, t. j. či sudca dáva dostatočné záruky pre vylúčenie legitímnych pochybností o jeho nestrannosti (porov. rozsudok veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva z 15. októbra 2009 vo veci Micallef v. Malta, sťažnosť č. 17056/06, § 93, či uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 306/2014). Obdobne to pritom platí aj pre odvolací súd posudzujúci odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. c) CSP.

32. Sudcov pomer k stranám sporu/účastníkom konania môže byť založený predovšetkým príbuzenským alebo jemu obdobným vzťahom (porov. § 116 Občianskeho zákonníka), ktorému na roveň môže v konkrétnom prípade stáť vzťah priateľský alebo naopak nepriateľský. Nie je možné pritom vylúčiť, že sa nepriateľský vzťah sudcu k účastníkovi vytvorí pri služobnom styku, t. j. v rámci predchádzajúcich súdnych konaní alebo aj v priebehu konania súčasného, vždy tu ale musí byť určitý konkrétny dôvod, pre ktorý sa záujmy sudcu dostanú do rozporu so záujmami strany/účastníka, prípadne vyústenie vystupovania strany/účastníka v emotívne ovplyvnený postoj sudcu, ktorý inak všeobecne predstavuje nepatričné vybočenie z požiadavky na profesionálny prístup sudcu k stranám/účastníkom konania, z ktorého môžu vyvstať pochybnosti o nestrannosti a objektivite sudcu vzhľadom na jeho (do novej špecifickej polohy postavený) vzťah k strane/účastníkovi konania.

33. V súvislosti s posúdením opodstatnenosti tejto námietky dovolací súd poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu z 21. augusta 1997 sp. zn. 3Cdo/153/1996, publikované ako judikát č. R 59/97. Právna veta uvedeného rozhodnutia vydaného za účinnosti predošlej procesnej právnej úpravy Občianskeho súdneho poriadku nelimitovala vznesenie námietky zaujatosti účastníkom konania nijakou lehotou, ako tomu bolo od 01. 09. 2003 a ako je tomu v súčasnosti, znie: „Neexistencia žiadneho rozhodnutia alebo existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g) O.s.p., posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju posúdil nadriadený súd súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval, ak v námietke boli uvedené nové skutočnosti". Tento záver najvyššieho súdu je naďalej aktuálny vo vzťahu k § 420 písm. e) CSP.

34. Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí z 18. decembra 2013 sp. zn. IV. ÚS 797/2013 poukázal na judikatúru najvyššieho súdu, z ktorej vyplýva, že niet žiadnej vecnej ani procesnej prekážky na to, aby v dovolacom konaní pri posudzovaní namietanej vady konania v zmysle § 237 písm. g) Občianskeho súdneho poriadku (aktuálne § 420 písm. e) CSP) nemohla byť otázka vylúčenia sudcu otvorená znovu bez ohľadu na to, že ju vyriešil prejudiciálne už súd nadriadený i inštančný zároveň, najmä keď skutkové okolnosti prípadu voči namietanému sudcovi budili dôvodné pochybnosti o jeho nezaujatosti; dovolací súd je na to priamo predurčený § 241 ods. 2 písm. a) a § 237 písm. g) v spojení s § 242 ods. 1 OSP (rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/153/1996). Existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania vecí, teda nebráni dovolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 písm. g) OSP (aktuálne § 420 písm. e) CSP) posúdiť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju predtým posúdil súd nadriadený súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval.

35. Podľa najvyššieho súdu sú tieto závery ústavného a najvyššieho súdu použiteľné i vo vzťahu k odvolaciemu konaniu pri skúmaní podmienok prípustnosti odvolania podľa § 365 ods. 1 písm. c) CSP .

36. Dovolateľ nielen v dovolaní ale aj pred prvoinštančným a odvolacím súdom opakovane poukazoval na disciplinárne stíhanie sudkyne Mgr. Kataríny Škultétyovej konajúcej vo veci v prvej inštancii, ktoré bolo voči nej vedené i z dôvodu pochybení, ktorých sa mala dopustiť v prvoinštančnom konaní práve v predmetnej právnej veci a tým jej vylúčenie z rozhodovania pre negatívny pomer k účastníkovi konania, ktorý začatie disciplinárneho konania tiež inicioval. Otec zdôrazňoval, že v priebehu disciplinárneho konania sa uskutočnilo ústne pojednávanie, na ktorom Mgr. Katarína Škultétyová upozornila disciplinárny senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky, že v jednej z vecí, pre ktorú sa vedie disciplinárne konanie (išlo o prejednávajúcu vec), je navrhovateľ (dovolateľ) zastúpený advokátskou kanceláriou (Kolíková & Partners, s.r.o., t. č. Advokátska kancelária VERIONS, s. r. o.), kde je spoločníčkou samotná navrhovateľka disciplinárneho konania (Mgr. Mária Kolíková ako ministerka spravodlivosti). Podľa samotnej sudkyne Mgr. Kataríny Škultétyovej daná skutočnosť z hľadiska spravodlivosti prebiehajúceho disciplinárneho konania „vyvoláva minimálne pochybnosti a nasvedčuje možnému konfliktu záujmov". V dôsledku vyjadrenia sudkyne Mgr. Kataríny Škultétyovej na disciplinárnom pojednávaní je podľa otca zrejmé, že pochybnosti o nestrannosti sudkyne sú relevantné,

pretože svoj status účastníčky disciplinárneho konania vníma v spojení s personálnou súvislosťou medzi jeho právnym zástupcom v predmetnej právnej veci (Advokátska kancelária Kolíková & Partners, s.r.o.) a bývalou ministerkou spravodlivosti pani Mgr. Máriou Kolíkovou, ktorá podala návrh na začatie disciplinárneho konania a ktorá je spoločníčkou Advokátskej kancelárie Kolíková & Partners, s.r.o. (v súčasnosti Advokátskej kancelárie VERIONS, s. r. o.). Z uvedeného je potom podľa dovolateľa zrejмый pomer sudkyne k jeho právnemu zástupcovi, s ktorým si spája ohrozenie garancie svojich práv vo vlastnej disciplinárnej veci.

37. Odvolací súd v danej súvislosti vo svojom rozhodnutí uviedol, že „K námietke zaujatosti týkajúcej sa disciplinárneho konania vedeného voči sudkyňi Mgr. Škultétyovej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 31D/18/2022 odvolací súd uvádza, že táto námietka zaujatosti obsahujúca danú okolnosť bola predmetom posúdenia nadriadeného súdu - Krajského súdu Bratislava, ktorý rozhodol uznesením, č. k. 5NcC/8/2023-2384 zo dňa 09. 05. 2023 tak, že sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci. Dôvodil, že zo skutočností tvrdených v námietke zaujatosti nemožno dospieť k záveru, že obava o nezáujatosť zákonnej sudkyne je objektívne oprávnená. Spoločníčka advokátskej kancelárie, zastupujúca v konaní otca maloletých detí, síce ako ministerka spravodlivosti podala návrh na disciplinárne konanie voči sudkyňi, z popísaného vyjadrenia sudkyne pred správnym súdom však nemožno vyvodíť žiadne také emotívne nenáležité vybočenie z požiadavky na profesionálny prístup sudcu k účastníkovi alebo jeho zástupcovi, ktoré by neobstálo v subjektívnom i objektívnom teste nestrannosti zákonnej sudkyne, ktorá sa vo veci necíti zaujatá.“ (bod 26.).

38. Berúc do úvahy hľadiská uvedené v bode 34. tohto rozhodnutia, najvyšší súd sa nestotožňuje s názorom odvolacieho súdu vyjadrenom v bode 26. napadnutého rozsudku, z ktorého vyplýva záver, že ak o námietke zaujatosti týkajúcej sa disciplinárneho konania vedeného voči sudkyňi Mgr. Škultétyovej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 31D/18/2022 rozhodol nadriadený súd spôsobom, že sudkyňa nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci, predmetná odvolacia námietka bola tým tak povediac skonzumovaná a to bez bližšieho vysvetlenia. Povinnosťou odvolacieho súdu bolo naopak prejsť danú odvoláciu námietku a samostatne ju posúdiť v rámci namietania vady konania v zmysle § 365 ods. 1 písm. c) CSP odvolateľom, t. j. otvoriť otázku vylúčenia sudcu znovu bez ohľadu na to, že ju vyriešil prejudiciálne už súd nadriadený i inštancný zároveň, najmä keď skutkové okolnosti prípadu voči namietanému sudcovi budili dôvodné pochybnosti o jeho nezáujatosti. Existencia právoplatného rozhodnutia nadriadeného súdu o tom, že sudca je alebo nie je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, teda nebráni odvolaciemu súdu pri skúmaní podmienok prípustnosti odvolania v zmysle § 365 ods. 1 písm. c) CSP prejsť túto otázku samostatne a prípadne i inak, než ju predtým posúdil súd nadriadený súdu procesnému, ktorý vo veci rozhodoval.

39. V danej súvislosti najvyšší súd akcentuje, že k vylúčeniu sudcu z prejednávania a rozhodnutia veci môže dôjsť až vtedy, ak je evidentné, že vzťah sudcu k danej veci, účastníkom alebo ich zástupcom, dosahuje takú povahu a intenzitu, že napriek zákonom stanovenej povinnosti je dôvodné pochybovať, či bude môcť nezávisle a nestranne rozhodovať. Inicievanie disciplinárneho stíhania sudcu účastníkom (prípadne zástupcom) pre jeho rozhodovaciu činnosť je spôsobilou skutočnosťou, ktorá za určitých okolností môže v sudcovi vyvolať nepriateľský postoj voči tomuto účastníkovi. Na druhej strane však možno uzavrieť, že táto skutočnosť nie vždy a automaticky vyvolá negatívny vzťah sudcu k účastníkovi konania. V tomto smere sa posúdenie jednotlivých prípadov bude vždy odvíjať od posúdenia jednotlivých skutočností nielen osobitne ale aj v ich jednotlivých súvislostiach, spájajúcich sa s konkrétnou vecou. V prejednávaní veci však odvolací súd rezignoval posúdiť namietaný postoj sudkyňi Mgr. Škultétyovej k otcovi ako účastníkovi konania z hľadiska ne/vylúčenia pochybností o jej ne/zaujatosti pri rozhodovaní veci, čím nielen odňal otcovi právo spravodlivý proces ale aj znemožnil odvolaciemu súdu zaoberať sa danou procesnoprávnou námietkou.

40. Záver najvyššieho súdu vyjadrený v predchádzajúcom bode platí aj pre postoj odvolacieho súdu odmietnuť zaujať komplexné relevantné stanovisko s relevantným odôvodnením k viacerým dovolateľom namietaným vyjadreniam a postupom konajúcej sudkyne Mgr. Škultétyovej pri uskutočňovaní procesných úkonov vo veci (neprimerané komentovanie vystupovania otca a nepriaznivé vykresľovanie

jeho osoby), ktorými dôvodil zaujatosť sudkyne, z ktorého namietania je možné bez pochybností vyvodiť ohradenie sa voči prejavom sudkyne v rámci pojednávani, ktoré otec pociťoval ako negatívny postoj voči nemu, a nie nesúhlas s jej procesným postupom, na ktorú okolnosť sa odvolací súd v prevažnej miere odvolával (pozri body 25., 28., 29.). Ako už bolo spomenuté špecifický pomer sudcu k účastníkovi pritom môže vzniknúť aj v dôsledku toho, že účastník proti nemu iniciuje trestné konanie, prípadne návrh na začatie súdneho alebo iného obdobného konania. I keď toto konanie samo o sebe dôvod na vylúčenie sudcu nezakladá, vyvolanie skutočného právneho sporu, príp. obdobného konania, ktorým môže byť i začatie disciplinárneho konania voči sudcovi, ako je to v danej veci, v ktorom sa záujmy sudcu dostanú do rozporu so záujmami účastníka, prípadne ak vyústi uvedená iniciatíva účastníka v emotívne ovplyvnený postoj sudcu k nemu, ktorý inak všeobecne predstavuje nepatričné vybočenie z požiadavky na profesionálnu nestrannosť a objektivitu sudcu vzhľadom na jeho (do novej špecifickej polohy postavený) vzťah k účastníkovi konania, zaujatosť založiť môže. Najvyšší súd pritom nijako nespochybňuje predpoklad profesionality sudcu, ktorý má byť schopný pristupovať ku každému účastníkovi konania úplne štandardne a rovnako a to i napriek možným vonkajším vplyvom. Pokiaľ ale ide o objektívne hodnotenie nestrannosti sudcov, je potrebné zaoberať sa najmä otázkou, či - aj nezávisle na správaní a výrokoch sudcu - existujú isté overiteľné skutočnosti, ktoré môžu jeho nestrannosť spochybňovať, pričom v tejto oblasti môže mať význam - ako už bolo vyššie uvedené (pozri bod 27., 28. a 29.) - aj obyčajné zdanie. Skutočná, teda aj tretím osobám sa javiaca nestrannosť a nezaujatosť sudcu je totiž jedným z hlavných predpokladov spravodlivého rozhodovania a jednou z hlavných premis dôvery občanov v právo a demokratický právny štát. Preto bolo povinnosťou odvolacieho súdu zhodnotiť namietané správanie sa sudkyne Mgr. Škultétyovej i z daného pohľadu.

41. S poukazom na uvedené a na požiadavky nestrannosti sudkyne Mgr. Škultétyovej ako z hľadiska subjektívneho, t. j. z hľadiska osobného presvedčenia a správania sa sudkyne v danej veci, tak aj z hľadiska objektívneho, t. j. či sudkyňa dáva dostatočné záruky pre vylúčenie legitímnych pochybností o jej nestrannosti, odvolací súd absenciou zhodnotenia a posúdenia významných okolností v tomto smere dovolateľom nielen v konaní posudzujúcom jeho odvolanie ale už i v prvoinštančnom konaní, naplnil dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, cez ktorý znemožnil dovolaciemu súdu zaoberať sa dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. e) CSP vo vzťahu k vec prejednávajúcej sudkyňi prvoinštančného súdu.

42. Obdobne to platí aj vo vzťahu k vznesenej námietke zaujatosti voči JUDr. Hýbelovej ako zastupujúcej sudkyňi za sudkyňu JUDr. Katarínu Slováčkovú v postavení členky senátu pri prejednávaní veci na pojednávaní dňa 24. júla 2024 a tiež voči celému odvolaciemu senátu „ústami“ zastupujúcej predsedníčky odvolacieho senátu JUDr. Silvie Hýbelovej, ktorá na pojednávaní mala podľa dovolateľa dať najavo, ako na základe vykonaného dokazovania rozhodne, a to mimo inštitútu, ako je rozsudok, príp. predbežné právne posúdenie, z čoho podľa dovolateľa bolo možno vyvodiť, že i členovia senátu odvolacieho súdu vystupovali objektívne zaujato. Odvolací súd totiž namietané konanie sudcov v námietke zaujatosti zo dňa 24. 07. 2024 a v opakovanej námietke zaujatosti zo dňa 08. 08. 2024 (t. j. správanie sa členov senátu) posúdil ako procesný postup bez potreby sa námietkami zaoberať, pričom sa tak stalo bez vysvetlenia a zdôvodnenia z čoho tak usudzuje (pozri body 34. a 36. napadnutého rozsudku). Vzhľadom na význam namietania z pohľadu ústavne zaručeného práva účastníka súdneho konania na zákonného sudcu/senát, predmetný postup odvolacieho súdu napĺňa dovolací dôvod nepreskúmateľnosti podľa § 420 písm. f) CSP.

43. Inak je tomu pri namietaní nesprávne obsadeného odvolacieho súdu na príslušných pojednávaniach pri zastupovaní člena senátu bez naplnenia zákonných predpokladov, konkrétne odôvodnenosti takého zastupovania, určenia zastupujúceho člena v rozpore s právom na zákonného sudcu.

44. Dovolateľ zdôraznil, že na pojednávaní dňa 02. 10. 2024 zákonnú sudkyňu JUDr. Katarínu Slováčkovú zastupoval sudca Mgr. Fedor Benka, pričom z úradného záznamu v spise, vyplynulo, že sudkyňa JUDr. Katarína Slováčková sa ako sudkyňa poverená plnením úloh predsedníčky Krajského súdu v Trnave nemohla pojednávania zúčastniť z dôvodu „plnenia povinností.“ Zastupujúci sudca Mgr. Fedor Benka bol ako zastupujúci sudca určený podľa Rozvrhu práce na rok 2024 v znení dodatku č. 19.

Následne dovolateľ namietal, že žiadna bližšia konkretizácia uvedených prekážok mu však poskytnutá nebola, pričom podľa § 51 ods. 10 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch musí mať každá osoba s právnym záujmom na veci možnosť preveriť pridelenie veci zákonnému sudcovi. Všeobecný pojem „nevyhnutné povinnosti predsedu súdu“ nepovažuje dovolateľ za súladné s povinnosťou zakotvenou v § 51 ods. 10 zákona o súdoch, keďže toto je nepreskúmateľné tvrdenie, ktoré dôvodne vyvoláva obavy, že nešlo o „náhlu prekážku“, jedínú v zmysle § 51 ods. 7 zákona o súdoch spôsobilú založiť zákonnosť zastúpenia.

45. Koho treba považovať za zákonného sudcu a akým spôsobom možno vykonať jeho zmenu upravuje ustanovenie § 3 ods. 3 a ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), podľa ktorého zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

46. Za zákonného sudcu podľa ustanovenia čl. 48 ods. 1 ústavy je zásadne potrebné považovať toho, kto bol určený na prejednanie a rozhodnutie veci v súlade s rozvrhom práce súdu (napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 52/97, sp. zn. II. ÚS 47/99, sp. zn. II. ÚS 118/02, sp. zn. III. ÚS 46/04, sp. zn. III. ÚS 46/2012, sp. zn. IV. ÚS 161/08). Ústavný súd pojem zákonného sudcu vykladá tak, že ním je sudca, ktorý bol pridelený na výkon funkcie na súd toho stupňa súdnej moci, ktorý je vecne a miestne príslušný rozhodnúť za predpokladu, že podľa rozvrhu práce ide o sudcu oprávneného konať a rozhodnúť určitý druh súdnej agendy.

47. Nesprávne obsadeným je súd obsadený v rozpore s ustanoveniami upravujúcimi zloženie súdu, ktorý má určitý spor prejsť a rozhodnúť. Súd je nesprávne obsadený aj vtedy, ak o veci nekoná zákonný sudca. Zákonným sudcom je sudca určený v súlade s rozvrhom práce vecne a miestne príslušného súdu (sp. zn. 7Cdo/51/2018). Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Okrem procesných pravidiel určovania príslušnosti súdov a ich obsadenia je súčasťou základného práva na zákonného sudcu aj pridelenie súdnej agendy sudcom a určenia zloženia senátov na základe pravidiel obsiahnutých v rozvrhu práce tak, aby bolo zachované stanovené pridelenie súdnej agendy na konanie sudcom a aby bol vylúčený výber súdov a sudcov „ad hoc“, pre rôzne dôvody a účely. Ak sudca bude určený v rozpore s rozvrhom práce alebo síce v súlade s ním, ale na základe jeho pravidiel (opatrenia), ktoré odporuje zákonu, právo na zákonného sudcu vyplývajúce z ustanovenia čl. 48 ods. 1 ústavy sa nerešpektuje a v takomto prípade treba súd považovať v zmysle ustanovenia § 420 písm. e) CSP za nesprávne obsadený.

48. Dovolací súd v danej veci predovšetkým skúmal, či vybraný odvolací senát, ktorý v danej veci konal a rozhodoval bol určený v súlade s rozvrhom práce.

49. Podľa Rozvrhu práce Krajského súdu v Trnave na rok 2024 v znení dodatku č. 19 (t. j. účinného v čase prijatia napadnutého odvolacieho rozhodnutia dňa 02. októbra 2024) bolo súdne oddelenie 12CoP zložené zo sudcov Mgr. Andrea Hadnagyová (predsedníčka senátu), JUDr. Katarína Slováčková a JUDr. Ľubica Bundzelová (členky senátu). Ustanovení zástupcovia členiek senátu 12CoP, vrátane JUDr. Kataríny Slováčkovej boli v rozvrhu práce v stanovenom poradí: členovia senátov (okrem riadiaceho predsedu senátu) č. 11, 15, 13 v poradí, v akom boli uvedení v rozvrhu práce, každý senát najdlhšie na súvislé obdobie jedného mesiaca. Členmi senátu 11CoP, ktorý v čase prijatia napadnutého rozhodnutia bol zastupujúcim senátom rozhodujúceho senátu 12CoP boli JUDr. Silvia Hýbelová (riadiaca predsedníčka senátu), Mgr. Fedor Benka a Mgr. Katarína Arnouldová (členovia senátu), z čoho v zmysle pravidiel zastupovania senátu 12CoP podľa rozvrhu práce vyplýva poradie zastúpenia JUDr. Kataríny Slováčkovej ako členky senátu 12CoP v prvom poradí Mgr. Fedorom Benkom, keďže JUDr. Silvia Hýbelová bola ako riadiaca predsedníčka senátu rozvrhom práce z predmetného zastupovania vylúčená.

50. Z oznámenia členky senátu JUDr. Kataríny Slováčekovej z 10. októbra 2025 najvyšší súd zistil, že v období od 02. októbra 2024 do 04. októbra 2024 bola ako riadna členka senátu 12CoP na služobnej ceste. Jej zastupovanie sa počas danej doby v súlade s uvedeným v bode 49 realizovalo tak, že ju zastupoval člen senátu 11CoP JUDr. Fedor Benka.

51. Zmenu v osobe zákonného sudcu (vrátane zastúpenia sudcu) súčasne upravuje procesné ustanovenie § 51 ods. 7 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch (ďalej aj „zákon o súdoch“), podľa ktorého ak vznikne náhla prekážka, ktorá bráni zákonnému sudcovi, ktorému bola vec pridelená, vykonávať úkony a rozhodovať vo veci po kratší čas ako šesť týždňov, vec bude pridelená sudcovi určenému rozvrhom práce na zastupovanie tohto zákonného sudcu; pridelenie sa vykonáva v čase, keď sa zistí náhla prekážka. Na účely tohto ustanovenia sa za náhlu prekážku v práci považuje aj čerpanie dovolenky, ku ktorej charakterovo možno prirovnať aj služobnú cestu ako náhlu a krátkodobú prekážku, ktorá dočasne bráni sudcovi vykonávať pracovné povinnosti.

52. Odvolací súd preto postupoval správne, ak vec rozhodol v zložení senátu a spôsobom predpísaným zákonom o súdoch a rozvrhom práce platným na rok 2024 s jasne a zrozumiteľne vyjadrenými pravidlami. Zákon o súdoch v § 51 ods. 7 bližšie nekonkretizuje, o akú prekážku na strane zákonného sudcu ide, len bližšie určuje, že ide o náhlu prekážku, ktorá nepresahuje šesť týždňov, pričom jej charakter, rovnako ako dĺžku predsedu senátu nemôže predpokladať. Požiadavka, aby predseda senátu nad rámec rozlišovania krátkodobej a dlhodobej prekážky navyše odôvodňoval tým, prečo ide o neodkladný úkon popiera zmysel rýchleho a hospodárneho konania a prerokovania veci bez zbytočných prietahov v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Navyše by v takom prípade úplne stratil význam a svoj zmysel inštitút zastupovania sudcov. Je v záujme účastníkov, navyše v konaní, v ktorom sa vyžaduje výnimočná rýchlosť, medzi ktoré zásadne patrí tiež konanie o rodičovských právach a povinnostiach, ktorou je i prejednávaná právna vec, aby bola vec rozhodnutá rýchlo a bez zbytočných prietahov. V danom prípade nespochybniteľná náhla prekážka, bližšie skonkretizovaná na žiadosť dovolacieho súdu, čo procesný predpis nevylučuje, vznikla na strane členky senátu JUDr. Kataríny Slováčekovej, ktorá bola v zmysle rozvrhu práce zastúpená JUDr. Fedorom Benkom, s ktorým rozvrh práce počíta ako sudcom zastupujúcim členov senátu, ktorý sudca mal i dostatok času na naštudovanie veci, keďže sa o zastupovaní, podľa vyjadrenia JUDr. Kataríny Slováčekovej (o ktorého pravdivosti nie je dôvodné pochybovať) dozvedel už dňa 25. septembra 2024, t. j. s dostatočným časovým predstihom (7 dní pred zastupovaným úkonom - súdnym pojednávaním)).

53. Dovolateľ tiež argumentoval, že zastupujúci sudca za sudkyňu JUDr. Katarínu Slováčekovú bol určený podľa rozvrhu práce na rok 2024, a to v znení dodatku č. 14 (JUDr. Silvia Hýbelová) a dodatku č. 19 (Mgr. Fedor Benka). Toto dovolateľ nepovažuje za správne, a to preto, že ide o kolíziu s právom na zákonného sudcu, resp. na zákonne zložený senát, pretože podľa neho rozhodujúci je vždy rozvrh práce účinný v čase nápadu veci na súd.

54. Dovolací súd v danom prípade akcentuje, že zo zákona o súdoch vyplýva, že rozvrh práce je akt riadenia predsedu súdu, ktorým sa riadi organizácia práce súdu pri zabezpečení výkonu súdnictva na príslušný kalendárny rok. Výdanie rozvrhu práce na tom-ktorom súde sa realizuje, tak ako mnohé iné akty riadenia predsedov súdov, vo forme opatrenia vydaného podľa konkrétnych zákonných ustanovení, pričom vydaný rozvrh práce musí byť súčasne aj v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona, v posudzovanom prípade predovšetkým zákona o súdoch. Zákon o súdoch nevylučuje prípady vykonania zmien v rozvrhu práce vydanom na príslušný kalendárny rok, avšak súčasne ustanovuje právny rámec tohto postupu. Najvyšší súd pritom nemá relevantný dôvod na spochybňovanie tvrdenia dovolateľa, podľa ktorého má právo na zákonný senát v zložení podľa rozvrhu práce účinného v čase nápadu veci na súd, ktoré právo dovolateľ aj mal zachované. Z rozvrhu práce odvolacieho súdu v rozhodnom čase nevyplýva zmena zákonného senátu, ktorá by prichádzala do úvahy iba v prípadoch dlhodobej neprítomnosti sudcu, v prípade zmeny personálneho obsadenia súdu a v prípade vzniku výrazných rozdielov v pracovnom zaťažení sudcov (resp. poverených zamestnancov súdu), ktoré vznikli z objektívnych dôvodov v priebehu kalendárneho roka [§ 50 ods. 1 písm. d) a e) zákona o súdoch]. Spôsob a podmienky vykonania týchto zmien musí rozvrh práce obsahovať. V danom prípade však

nastala situácia vzniku náhlej prekážky brániacej sudcovi vykonať jeden konkrétny procesný úkon v čase prekážky, s ktorou okolnosťou musí rozvrh práce rovnako počítať a zabezpečiť určenie spôsobu zastúpenia sudcu, resp. senát pre individuálny, konkrétny, jednorazový (krátkodobý) prípad [§ 50 ods. 1 písm. c) zákona o súdoch]. V posudzovanej veci sa zmena rozvrhu práce týkala iba spôsobu zastupovania pri vzniku náhlej prekážky, ktorou sa reagovalo na aktuálne vnútorné podmienky výkonu súdnictva na príslušnom súde (ako napr. zabezpečenie rovnomerného zaťaženia jednotlivých senátov pri zastupovaní a pod.), pre ktoré zastúpenie musí byť vzhľadom na zásadu aktuálnosti vždy rozhodujúci rozvrh práce v čase zastupovania. A nakoľko rozvrh práce obsahoval spôsob zastupovania sudcov a senátov pre prípady náhlej neprítomnosti, dovolací súd nezistil porušenie práva dovolateľa na správne obsadený senát v čase uskutočňovania namietaných procesných úkonov odvolacím súdom.

55. Dovolateľ podaním zo dňa 09. 07. 2025, v spojení s podaním z 30. 07. 2025 v rámci doplnenia dovolania podľa § 420 písm. e) CSP vznesol vo veci námietku zaujatosti voči sudkyňiam zaradeným do senátu 12CoP Krajského súdu v Trnave, a to predsedníčke senátu JUDr. Kataríne Slováčekovej a členkám senátu Mgr. Andrei Hadnagyovej a JUDr. Ľubici Bundzelovej (posledným dvom nad rámec namietania zaujatosti z dôvodov podľa bodu 42.).

56. V zmysle § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

56.1. K procesným podmienkam v dovolacom konaní patrí v rámci zavedenej zásady koncentrácie konania aj to, že dovolateľ je povinný v podanom dovolaní a v určitom obmedzenom čase - dovolacej lehote, uviesť údaje o tom, z akého dôvodu uvedeného v § 420 a § 421 CSP rozhodnutie odvolacieho súdu napáda. Dôvody, na základe ktorých sa rozhodnutie dovolaním napáda, môže dovolateľ meniť, modifikovať a dopĺňať, toto právo však môže využiť len do uplynutia lehoty na dovolanie. Uplynutím lehoty na dovolanie možnosť dovolateľa dopĺňať dôvody dovolania zaniká. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP), čím sa obmedzuje preskúmavacia právomoc dovolacieho súdu maximálne na dôvody vymedzené v dovolaní. Dovolací súd je viazaný dôvodmi uvedenými v odvolaní, ktoré boli uvedené v dovolacej lehote (§ 427 a § 431, § 432 CSP), a ktorých existencia sa v konaní súčasne aj preukázala.

56.2. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 15. augusta 2018 sp. zn. IV. ÚS 291/2018 uviedol, že „odvolací súd sa musí vysporiadať s argumentačnými líniami uvedenými v rozpracovaní odvolania, ktoré nadväzujú na už uvedené argumenty v samotnom odvolaní. Také argumentačné línie, ktoré nemožno podriaďiť pod žiadny z argumentov uvedených v samotnom odvolaní, možno považovať už za neprípustné rozšírenie, resp. doplnenie dôvodov odvolania (§ 205 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku)", ktoré závery sú primerane použiteľné aj na dovolacie konanie.

56.3. Dovolateľ po zistení ďalších skutočností, ktoré nastali v priebehu dovolacieho konania, i keď po uplynutí lehoty na podanie dovolania, a ktoré sa týkali včasného uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP vo vzťahu k namietaniu zaujatosti sudkýň zaradeným do senátu 12CoP Krajského súdu v Trnave, a to predsedníčke senátu JUDr. Kataríne Slováčekovej a členkám senátu Mgr. Andrei Hadnagyovej a JUDr. Ľubici Bundzelovej, ktorému senátu prejednávaná právna vec napadla, doplnil dovolanie o argumentáciu vychádzajúcu z týchto nových zistení.

56.4. Po preskúmaní a analýze obsahu dovolacích dôvodov ako aj následného doplnenia dovolania podľa § 420 písm. e) CSP dospel dovolací súd k záveru, že bude potrebné zaoberať sa i podaním otca doručeným po uplynutí zákonnej dovolacej lehoty, v ktorom rozvinul pôvodnú argumentáciu reagujúcu na nové skutočnosti, ktorými preukazoval existenciu dovolacieho dôvodu založeného na namietaní rozhodovania vylúčenými sudcami z dôvodu ich zaujatosti. I keď v danom prípade je možné polemizovať s uvedeným záverom, dovolací súd z neho vychádzal z dôvodu právnej ochrany súvisiacej so skúmaním novej zaujatosti vec posudzujúceho odvolacieho senátu, a tiež z dôvodu hospodárnosti v právnej veci, v ktorej sa vyžaduje výnimočná rýchlosť, keďže ide o konanie o rodičovských právach a povinnostiach.

57. Dovolateľ argumentoval tým, že v konaní o uložení výchovného opatrenia vedenom na Krajskom súde v Trnave medzi totožnými účastníkmi konania pod sp. zn. 12CoP/12/2025 sa dňa 02. júla 2025 na

krajskom súde uskutočnilo odvolacie pojednávanie, z priebehu ktorého bol vyhotovený zvukový záznam. Pri vypočutí si zvukového záznamu zistil, že na tomto zvukovom zázname je zachytená i porada senátu pred vyhlásením rozhodnutia s nasledovnými vyjadreniami sudkýň na jeho adresu:

57.1. JUDr. Katarína Slováčeková: „Akože, s týmto ja som sa ešte nestretla, že iné deti účastníkmi konania a vo výchovnom opatrení. A na takúto blbosť budeš musieť dať odpoveď.“;

57.2. JUDr. Katarína Slováčeková za smiechu Mgr. Andrey Hadnagyovej: „Ja sa nečudujem, že sa s ním nechcú stretnúť. Patologická osobnosť.“;

57.3. JUDr. Katarína Slováčeková: „...že on chce výsluch, klásť otázky a ju zničiť úplne. To v žiadnom prípade.“;

57.4. JUDr. Katarína Slováčeková: „A tomu otcovi by pomohla psychoterapia, lebo on stále toto rieši.“;

57.5. JUDr. Katarína Slováčeková: „Úplne z neho má človek taký... Také nepríjemné z neho niečo ide, že normálne na grkanie.“ - Mgr. Andrea Hadnagyová: „On je jak sto čertov.“ - JUDr. Katarína Slováčeková: „Normálne, že na grkanie.“ - Mgr. Andrea Hadnagyová: „On toto nevie prežiť. Sebestredný narcis.“;

57.6. JUDr. Ľubica Bundzelová: „...právom záverečnej reči.“ - JUDr. Katarína Slováčeková: „Vieš čo? Ja som ho už nemohla počúvať. Akože, o čom to bolo?“.

58. Vzhľadom na citované vyjadrenia sudkýň na jeho adresu, otec podal námietku ich zaujatosti i v prejednávanej veci, v ktorej veci konali ako členky senátu 12CoP, ktorému senátu vec napadla.

59. Vzhľadom k zisteniu, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP vo vzťahu k relevantnému a preskúmateľnému posúdeniu, či na prvej inštancii rozhodoval ne/zaujatý sudca, ktorá skutočnosť je významnou okolnosťou, pre samotný priebeh konania, a pre danú vadu musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie, s prihliadnutím na daný dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, pre ktorý je potrebné napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP), kedy sa vec vráti opätovne na prejednanie senátu 12CoP Krajského súdu v Trnave, ktorého sú namietané sudkyne členkami, bolo potrebné skúmať možnú zaujatosť vec posudzujúceho odvolacieho senátu prostredníctvom dovolateľom uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. e) CSP.

60. Dovolací súd pritom ako prvé odkazuje na uvedené východiská v bodoch 18. až 34., vychádzajúc z ktorých (prioritne z objektívnej aj subjektívnej stránky sudcovskej nezávislosti) a z obsahu námietky zaujatosti vznesenej otcom dospel k záveru, že v danom prípade objektívna nestrannosť členiek odvolacieho senátu 12CoP krajského súdu, ktorému senátu prejednávaná vec napadla, bola naplnená. Je tomu tak z dôvodu, že dve z namietaných sudkýň v pozícii členiek senátu odvolacieho súdu, ktorému bola vec pridelená, sa podľa obsahu časti zvukového záznamu (čo do autenticity namietanými sudkyňami nepopretého), vyhotoveného dňa 02. júla 2025 na krajskom súde v rámci uskutočneného odvolacieho pojednávania vo veci totožných účastníkov konania o uloženie výchovného opatrenia vedenom pod sp. zn. 12CoP/12/2025 subjektívne zaujatým a neprístojným spôsobom vyjadrili k osobe otca, ktorá skutočnosť ich sama o sebe diskvalifikuje z objektívneho pohľadu na ich nestrannosť a nezaujatosť. Bolo možné zvažovať otázku, či zaujatou má byť/je aj JUDr. Bundzelová, ktorá explicitne neuvážené vyjadrenia o osobe otca neuvádzala. Bude však v záujme účastníkov konania i celkového postoja senátu 12CoP, pokiaľ už len z implicitných dôvodov (pasívny postoj k jednoznačne zaujatým vyjadreniam kolegyň) bude vylúčená aj ostatná členka senátu a takto bude vylúčená akákoľvek pochybnosť o nestrannosti členiek vec prejednávajúceho senátu 12CoP (totožné závery prijal najvyšší súd aj vo veci sp. zn. 7Nc/2/2025 týkajúcej sa totožných účastníkov konania a skutkovej stránky veci, od ktorých záverov senát 7C sa nemal dôvod odkloniť).

61. Naplnením dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP a čiastočne aj podľa písm. e) cit. zákonného ustanovenia na základe dovolania otca s následkom zrušenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu sa najvyšší súd ostatnými namietanými vadami v dovolaní otca a tiež matky, z dôvodu predčasnosti a efektívnosti ďalej nezaoberal.

62. Vychádzajúc z uvedeného bolo preto potrebné napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušiť (§ 449

ods. 1 CSP) a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

63. Dovolací súd už ako posledné pripomína, že ak dovolací súd (obdobne to platí i pre súd odvolací) zruší rozsudok odvolacieho súdu a vráti mu vec na ďalšie konanie, odvolací súd nesmie odôvodnenie svojho nového rozsudku koncipovať tak, že iba dopĺňa pôvodné odôvodnenie zrušeného rozsudku. Zrušený rozsudok v čase opätovného rozhodovania už právne neexistuje. (obdobne pozri nález Ústavného súdu SR z 26. apríla 2017, sp. zn. II. ÚS 754/2016) Opomenúť nemožno ani to, že dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je v demokratickom právnom štáte základnou podmienkou legitimacy každého rozhodnutia súdu. Iba ak je rozhodnutie súdu dostatočne, racionálne a presvedčivo odôvodnené, má verejná moc morálne právo vynucovať jeho rešpektovanie a adresáti rozhodnutia majú morálnu povinnosť ho rešpektovať. Ak súd takto nedokáže odôvodniť svoje rozhodnutie, jeho rozhodnutie sa tým stáva neobhájiteľné, čomu je potrebné sa v ďalšom konaní vyvarovať.

64. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

65. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.